

Biyolojik Risk Etmenleri

BİYOLOJİK RİSK ETMENLERİ

TANIM

*Çalışma yaşamında biyolojik risk etkenleri denildiğinde; akla, herhangi bir enfeksiyona, alerjiye veya zehirlenmeye neden olabilen, (genetik olarak değiştirilmiş olanlar da dahil) **mikroorganizmalar, hücre kültürleri ve insan parazitleri** gelir.*

*Biyolojik riskler, yukarıda belirtilen durumlara neden olan tüm **virüsler, bakteriler, mantarlar ve parazitleri** kapsamaktadır.*

Tanım

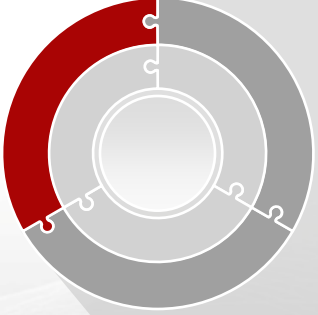
ENFEKSİYON VE ENFEKSİYON ETKENLERİ

TANIM VE ETKENLERİ

«Hastalık etkeni mikroorganizmaların insan organizmasına girişlerine infeksiyon denir.»

Etkenler;

- 1.Bakteriler,
- 2.Virüsler,
- 3.Mantarlar,
- 4.Riketsiyalar,
- 5.Protozoerler,
- 6.Parazitler,
- 7.Klamidyalar,

ENFEKSİYON ZİNCİRİ

YENİ
KONAKÇI

BULAŞMA YOLU

(Temas, Ortak Kullanılan Maddeler, Hava ve Vektörler)

KAYNAK-ETKEN

(Patojenite - Virülans)

**ENFEKSİYON
ZİNCİRİ**

KONAK

(Duyarlılık)

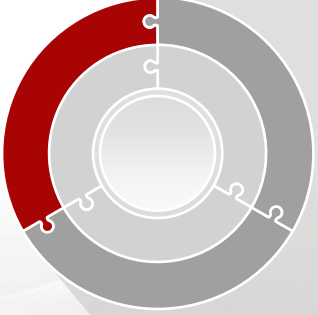

Enfeksiyon Hastalıklarına Yaklaşım

ENFEKSİYON HASTALIKLARINA YAKLAŞIM

ÖNLEMLER

- 1. İzolasyon ve gözlem** (hastalığından kuşku duyulanlar, hastalığı bulaştırdığı bilimsel olarak kanıtlanmış olan),
- 2. Serum-Aşılama** (hastalara veya hastalığa yakalanabilecek olanlara),
- 3. Dezenfeksiyon** (eşyalara, bulaşma eğilimi olanlara),
- 4. Seyahatlere kısıtlama** (bakım ve dezenfeksiyon),

ALINMASI GEREKEN GENEL ÖNLEMLER

ÖNLEMLER

1. Periyodik taramalarla **duyarlı kişilerin** saptanması,
2. Personel **eğitimi**,
 - a. **Biyolojik etkenlerle temasın söz konusu olduğu çalışmalara başlanmadan önce verilecek,**
 - b. **Yeni veya değişen risklere göre uyarlanacak,**
 - c. **Gerektiğinde periyodik olarak tekrarlanacaktır.**
3. Çalışırken uyulacak **hareket tarzlarının belirlenmesi**,
4. Uygun **yalıtım ve dezenfeksiyon önlemleri**,

DUYARLI KİŞİLERDE ALINMASI GEREKLİ ÖNLEMLER

Risk	Tanıma Yöntemi	Önlem
Hepatit B	Serolojik Testler 	Aşılama (0-1-6 Ay/0-1-2-12)
Kızamık	Serolojik Testler 	Aşılama (3 Ay arayla 2 doz)
Tetanos**	Öykü Alma 	Aşılama (1 Ay arayla 3 doz)
Difteri	Öykü Alma 	Aşılama (2-3-4-16 Ay , 6-14 Y)
Kabakulak	Serolojik Testler 	Aşılama (Tek Doz)
Kızamıkçık	Serolojik Testler 	Aşılama (Tek Doz)
İnfluenza	İmmün Durum ve Yaş 	Aşılama (Her Yıl)
Polio	Serolojik Testler 	Aşılama (1-2 Ay arayla 3)
Tüberküloz	PPD, Akciğer Film 	Aşılama İzlem-Profilaksi-Ted

Sık Görülen

Enfeksiyonlar

SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA SIK GÖRÜLEN ENF.

BAKTERİYEL ENFEKSİYONLAR

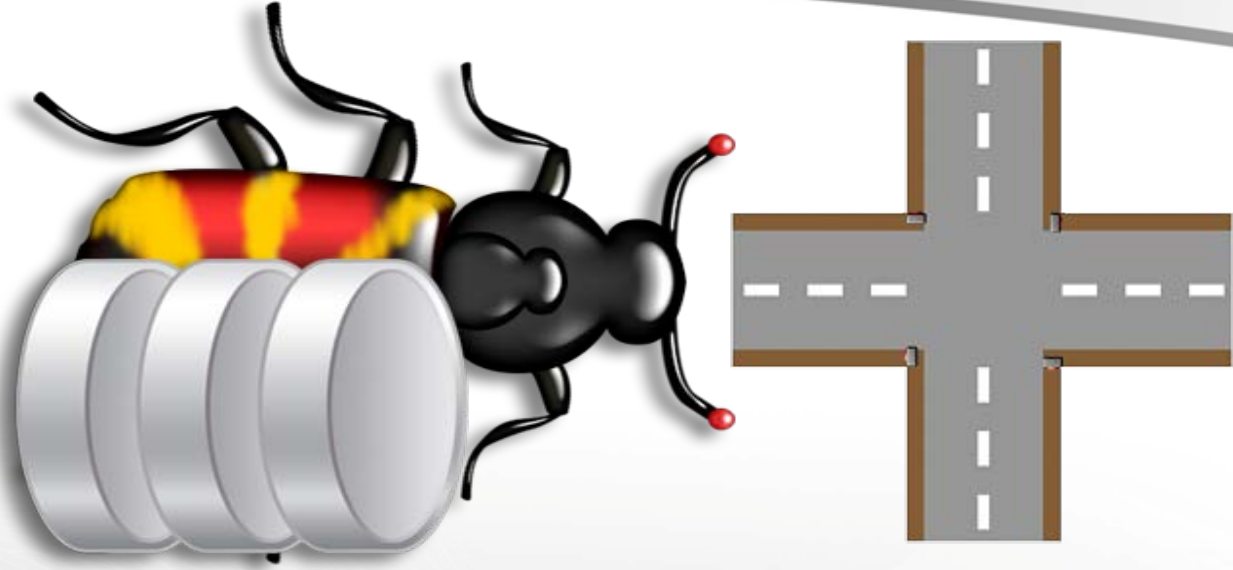
1. Tüberküloz,
2. Menengokoksik,
3. Menenjit,
4. GİS Enfeksiyonları,
5. Lejyoner Hastalığı,
6. Difteri,
7. Boğmaca,

VİRAL ENFEKSİYONLAR

1. Hepatit-B,
2. AIDS,
3. Kızamık,
4. Kızamıkçık,
5. Kabakulak,
6. Suçiçeği,
7. Herpes Enfeksiyonu,
8. Sitomegalovirüs Enf.

MANTAR ENFEKSİYONLAR

1. Histoplazmosis,
2. Candidadis,

Enfeksiyonların Bulaşma Yolları

VEKTÖRLE BULAŞMA

ENFEKSİYONUN VEKTÖRLE BULAŞMASI

Vektörle bulaşma «mekanik veya biyolojik» olabilir.

Mekanik Vektör

Biyolojik Vektör

ENFEKSİYONUN BULAŞMASI

İNFEKSİYONUN BULAŞMASI

Bulaşmada temel mekanizmalar;

- ❖ *Doğrudan temas,*
- ❖ *Plasental yol (anne karnında),*
- ❖ *Fekal yol (dışkı ile),*
- ❖ *Hava yolu,*
- ❖ *Vektörler (Sivrisinek, keneler),*

Enfeksiyon Hastalıklarından Korunma

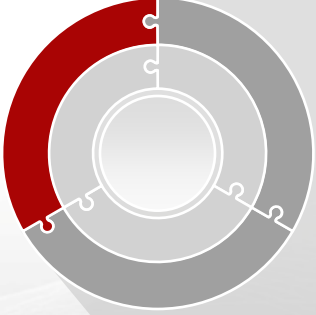
ENFEKSİYON HASTALIKLARINA YAKLAŞIM

STRATEJİ; ZAYIF HALKAYI KIRMAK

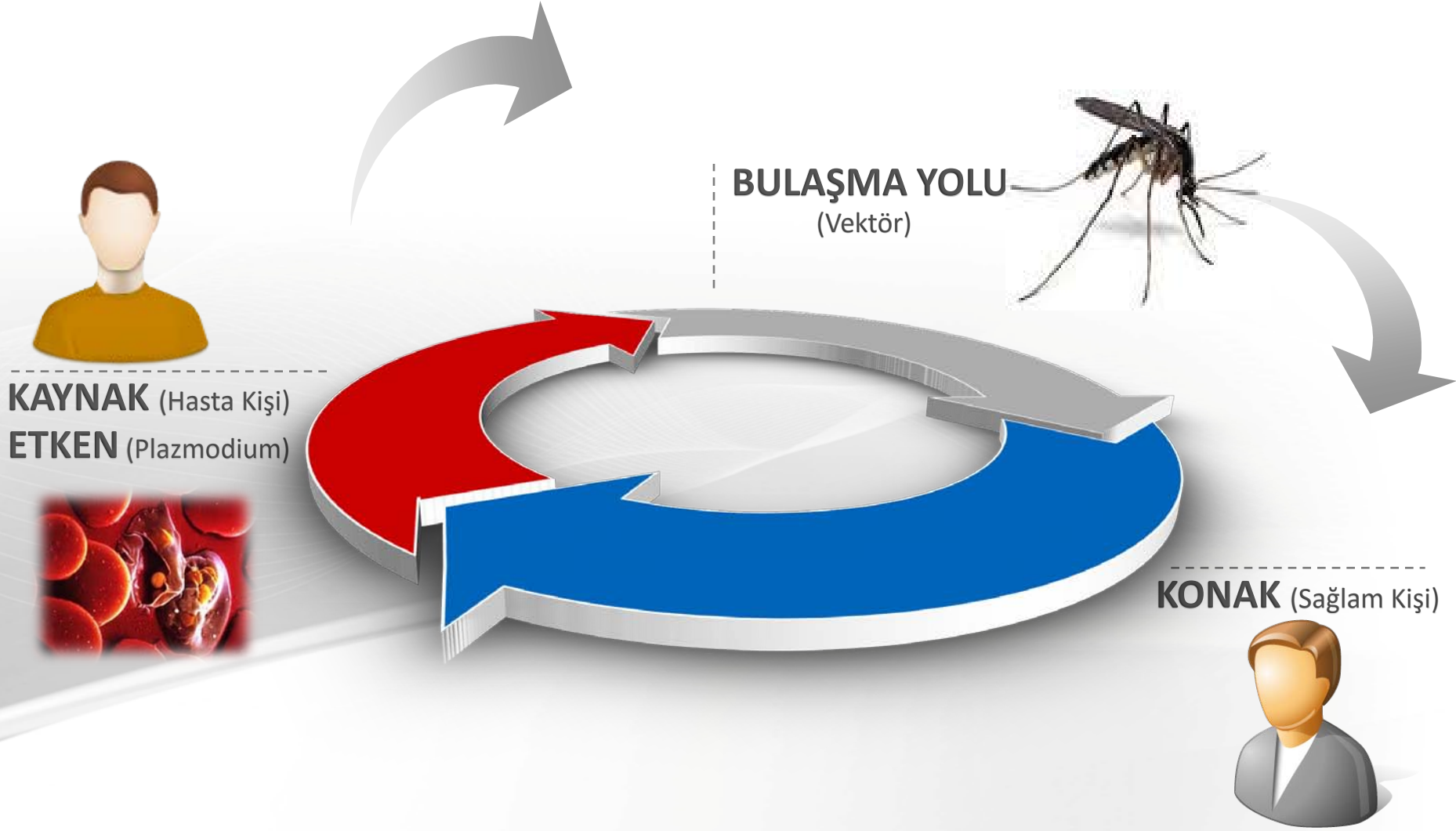
*İnfeksiyon hastalıklarından en önemli konu «**infeksiyon zincirinin**» kırılmasıdır.*

Bütün strateji, bulaşıcı hastalık çıkmadan önce ve/veya çıktıktan sonra bu zincir halkalarının bir ya da birkaç yerinden kırılmasıdır.

İnfeksiyon hastalığı ile savaşın mantığı bu zincirin en zayıf halkasının kırılmasıdır.

SITMANIN İNFEKSİYON ZİNCİRİ

ENFEKSİYON HASTALIKLARINA YAKLAŞIM

SITMA HASTALIĞI «HEDEF KAYNAK»

İnfeksiyon kaynağı hedef alınacak olursa tüm sıtmalı insanların uygun yöntemlerle tedavi edilmesi gerekir. Bu durumda zincirin diğer halkalarıyla uğraşmaya gerek kalmaz.

Bu durumda anofelin ortamda olması sıtma açısından risk taşımaz. Bir başka ifadeyle sivrisinekler sıtmanın biyolojik vektörü olmaktan çıkarlar.

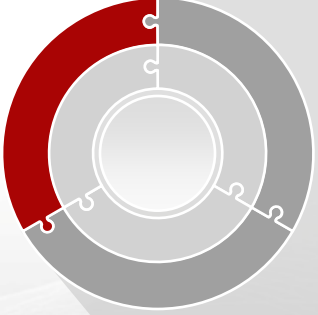

ENFEKSİYON HASTALIKLARINA YAKLAŞIM

SITMA HASTALIĞI «HEDEF BULAŞMA YOLU»

Bir diğer yaklaşım ise; sıtmanın biyolojik vektörü olan sivri sineklerin değişik yöntemlerle (Fiziko-biyolojik, toksik kimyasallar vb.) yok edilmesi veya etkisizleştirilmesidir.

Bu durumda «sıtmalı insanların varlığı» infeksiyon açısından önemsiz olur.

ENFEKSİYON HASTALIKLARINA YAKLAŞIM

SITMA HASTALIĞI «HEDEF KONAK»

Konakçının ilaçlanması, yeterli ve dengeli beslenmesi, sağlık eğitimi, sosyoekonomik düzeyin artırılması gibi çalışmalarla konakçının direncini artırmak.

KAN VE VÜCUT SIVILARI İZOLASYONU

Hastalık	İzolasyon Koşulları
Hepatit-B 	Kirlenme olasılığı varsa önlük kullanılmalı
Hepatit-C 	Temas varsa eldiven kullanılmalı
AİDS 	Eller yıkanmalı
Leptospirosis 	Kontamine eşya yok edilmeli
Sıtma 	İğne batmasına önlem alınmalı
Frengi 	Kan hipokloritle silinmeli

Teşekkür Ederim